

Til Departementet For Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke
Att. Sten Lund
stlu@nanog.gl

Vedrørende Høring af Udkast til Naalakkersuisuts Forskningsstrategi 2022-2030

Grønlands Erhverv (GE) takker for tilsendte udkast til Naalakkersuisuts Forskningsstrategi 2022-2030 og fremsender hermed vores bemærkninger.

Indledningsvis stiller GE sig meget positive i forhold til udsigten til at Grønland endelig får sin første nationale forskningsstrategi. Det er på tide – især taget i betragtning, hvor mange forskningsaktiviteter, der trods alt gennemføres i vores land.

Generelt indeholder Naalakkersuisuts udkast en række rigtig gode visioner for forskningsområdet de næste 8 år og det er positivt, at der fremadrettet skal arbejdes for at sikre synergier, gennemsigtighed og tilgængelighed. Udkastet giver dog samtidig anledning til bekymring for hvorvidt man forsøger at favne for bredt i forhold til målsætningerne, den relativt lille finansiering, uddannelsesniveaue og størrelsen på vores forskningsmiljø herhjemme taget i betragtning.

Fri forskning

Forskningsstrategien påpeger tidligt, at forskning skal være fri og uafhængig. Det kan GE kun støtte op om. Samtidig er der dog undervejs i teksten flere eksempler på, at politisk ideologi skinner igennem. Det skaber usikkerhed – både om hvorvidt forskningsstrategien vil kunne overleve et eventuelt regeringskifte og i hvilket omfang Naalakkersuisut rent faktisk mener at forskningen skal være fri.

Der tales blandt andet om, at forskning skal være med til at mindske ulighed i samfundet, at den skal fremme socialt udsattes levevilkår og være til gavn for Grønland. Det bør man ikke fra politisk hold bestemme på vegne af forskningsmiljøet, hvis man samtidig ønsker at det skal være frit. Til gengæld bør man fokusere på at indarbejde og tage højde for forskningsdata og -resultater i den politiske proces, således at det sikres at politiske beslutninger i højere grad hviler på et faktabaseret grundlag.

Oprindelig og lokal viden tildeles også en central rolle i strategien, og selvom det kan være en god ide at styrke kendskabet til den lokale viden der findes, skal det også give mening i forhold til det enkelte forskningsprojekt. Det bør derfor altid være op til den enkelte forsker at vurdere i hvilket omfang det er relevant – også for ikke at belaste lokalbefolkningen unødvendigt.

Forskningsstrategien lægger desuden op til, at al forskning i Grønland skal registreres i et centralt register. Er det en praksis man ser andre steder eller er det noget, der bliver unikt for os? Hvis det sidste er tilfældet, vil det være nødvendigt at underbygge hvori behovet består og hvorfor det vurderes være nødvendigt med øgede administrative krav til forskning her i landet i forhold til andre lande.

Erhvervets plads i Forskningsstrategien

GE ser naturligvis meget positivt på udsigterne til, at bæredygtig samfundsudvikling, erhvervsudvikling, og erhvervslivets betydning for vækst og øget økonomisk diversificering får en fremtrædende plads i forskningsstrategien. Det vil nemlig være til stor gavn for alle parter og for hele samfundet, hvis der i højere grad kan bygges bro mellem forskningsmiljøet og erhvervslivet. Det vil kræve inddragelse og koordinering i planlægningen af rammebetingelserne, men GE bidrager naturligvis gerne til denne indsats.

GE har i øvrigt med interesse læst afsnittet om Arctic Circle Fab Lab, som gerne må uddybes yderligere i strategien. Vi glæder os til at følge dette initiativ og bidrager ligeledes meget gerne til samarbejdet herom i det omfang det måtte give mening.

I det hele taget er der stort fokus på innovation og erhvervsudvikling. Det tager GE naturligvis positivt imod, men ønsker samtidig at man gør sig nogle mere konkrete tanker om, hvordan forskning kan være med til at fremme de områder hvor man forestiller sig at vi har komparative fordele og naturlige udviklingsmuligheder i forhold til andre lande. Hvis forskningsresultaterne rent faktisk skal ende med at blive brugt til at styrke erhvervsudvikling, er man desuden nødt til at få beskrevet hvordan man fra Naalackersuisuts side forestiller sig at bolden skal gribes efterfølgende. Hvordan vil man eksempelvis bringe forskningsresultaterne i spil i arbejdet med at sikre rammebetingelserne for at vores erhvervspotentialer udvikler sig.

Uddannelse, forskning og arbejdsmarked

Forskningsstrategien berører kun uddannelsesområdet ganske overfladisk, og selvom der naturligvis primært skal være tale om en forskningsstrategi, så er det nødvendigt også at gøre sig nogle overordnede tanker om hvordan en styrkelse af uddannelsesområdet kan gavne forskningsområdet. Især set i lyset af, at man ønsker flere grønlandske forskere. Det er ikke nødvendigvis i forskningsstrategien man skal uddybe dette minutøst, men det vil være fordelagtigt at skabe en tydeligere kobling mellem forskningsstrategi og uddannelsesstrategi.

Det nævnes kort i udkastet at man vil arbejde for, at flere grønlandske studerende gennemfører en kandidatuddannelse så de kan gå PhD-vejen. Men der mangles en kortlægning af det faktiske behov indenfor de forskellige discipliner, så man ikke optager flere end nødvendigt og på den måde øger manglen på højtuddannet arbejdskraft i resten af samfundet. Lige nu er arbejdsløsheden blandt højtuddannede stort set ikke-eksisterende her i landet og det forventes ikke at ændre sig i fremtiden. Selvom man på sigt formår at øge antallet af kandidatuddannede, vil arbejdsmarkedet derfor fortsat kunne absorbere dem alle sammen. Flere kandidatuddannede må desuden ikke ske på bekostning af uddannelsens kvalitet.

Der vil naturligvis altid være et behov for at få et antal kandidatstuderende til at vælge forskervejen, for lokalforankret forskning ER vigtigt for vores samfund. Man bør dog gøre sig nogle overvejelser om, hvordan man klæder denne gruppe bedst muligt på til at være en del af et internationalt forskermiljø, blandt andet ved at sikre muligheder for at rejse ud i forbindelse med sin uddannelse og opleve andre lande, kulturer og forskningsmiljøer – eller for den sags skyld arbejdspladser – på tæt hold.

Rammebetingelser og handleplan

Udkastet nævner mange gange målsætninger om, at "skabe de rigtige rammer" og "styrke rammerne" for at forskningsaktiviteter og -samarbejde får så gode kår som muligt. Der mangler dog konkrete tiltag og tanker om, hvad dette helt præcist indebærer. Strategien ser 8 år ud i fremtiden og der er mange gode målsætninger, men der mangler en handleplan, der indeholder forslag til hvad Naalackersuisut helt konkret vil gøre for at nå dertil. Der listes initiativer, men mange af dem går primært ud på at man vil "arbejde for", "styrke" og "støtte", hvilket i udgangspunktet er godt, men er meget lidt håndgribeligt og dermed svært at følge op på og evaluere.

Strategien bør derfor ledsages af en decideret handleplan, hvor det fremgår tydeligt, hvad man vil gøre, hvordan man vil gøre det og hvornår, hvem der har ansvaret, hvordan der følges op og ikke mindst hvordan det skal finansieres.

Finansiering

Naalackersuisut har valgt en målsætning for en samlet forskningsfinansiering, der hedder 2,3 % af BNP årligt, med udgangspunkt i det internationale niveau. Der er tale om en relativt ambitiøs forskningsstrategi, hvilket som udgangspunkt er fint, men hvis man skal gøre sig forhåbninger om at opnå målsætningerne, så rækker 2,3 % af BNP ikke langt - især ikke, hvis der også skal afsættes midler til udbygning af forskningsinstitutionernes fysiske rammer og et 10-årigt forskningsprogram for havet.

Desuden er både offentlig og privat finansiering indeholdt i den nævnte målsætning om 2,3 % af BNP årligt. Det vil være mere hensigtsmæssigt at inddele denne målsætning i to: Hvor stor en andel af BNP ønsker man fra Naalakkersuisut selv at bevilge til forskning, og hvor ambitiøse vil man dernæst være i forhold til at tiltrække yderligere midler fra lokale private og internationale aktører og hvordan vil man gå til værks. Det er svært for både det lokale private erhvervsliv og for eksterne aktører at forholde sig til at skulle bidrage, når der ikke er sat en helt konkret målsætning for, hvad den offentlige sektor selv er villige til at poste i forskning. Jo mere konkrete og ambitiøse Naalakkersuisut selv er på bevillingssiden, jo nemmere bliver det at overbevise andre om at det er en god investering at bidrage.

Med venlig hilsen

Astrid Maria Spring Öberg | Grønlands Erhverv